

EMBARGO NA ZVEŘEJNĚNÍ: 5. června 2024 06:00 SEČ

Rostoucí životní náklady a rasismus ohrožují ochranu základních práv v Evropě: zpráva agentury FRA o základních právech z roku 2024

Základní práva lidí jsou v celé Evropě v ohrožení. Podle zprávy agentury FRA o základních právech z roku 2024 je to způsobeno rostoucí mírou chudoby, přetrvávajícími hrozbami pro demokracii, rozšířeným rasismem a problémy, které se objevují v souvislosti s migrací. Tyto hrozby poukazují na potřebu zajistit v celé EU silnou a udržitelnou ochranu základních práv, zejména pro osoby ve zranitelném postavení. Zpráva navrhuje, jak mohou tvůrci politik a občanská společnost v boji proti hrozbě sociálního vyloučení spolupracovat a vytvořit rovnější a spravedlivější společnost pro všechny.

[Zpráva o základních právech z roku 2024](#) agentury FRA se zaměřuje na klíčový vývoj a nedostatky v oblasti ochrany základních práv v EU v roce 2023. Patří k nim:

- **Větší chudoba:** Rostoucí náklady na energii a životní náklady způsobily, že se v rámci celé EU propadla pětina lidí do chudoby. Navzdory národním opatřením na snížení chudoby jsou nejvíce ohroženy děti a zranitelné domácnosti, jako jsou samoživitelské rodiny, romské rodiny a rodiny migrantů.
- **Nová pravidla v oblasti migrace nabízejí silnější ochranu práv na hranicích EU, ale přinášejí také nová rizika:** V roce 2024 se EU dohodla na nových migračních a azylových pravidlech, která mají zajistit efektivnější vyřizování žádostí o azyl na hranicích EU. Nová pravidla týkající se monitorování základních práv, ochrany dětí a jasně vymezené povinnosti prošetřit všechna opodstatněná oznámení o porušování práv nabízejí příležitosti ke zlepšení dodržování základních práv, pokud budou plně zavedena. V roce 2023 přišlo na moři o život nebo bylo pohřešováno více než 4 000 osob, což je nejvíce za posledních pět let.
- **Hrozby pro demokracii:** Nepřiměřené státní zásahy, zejména proti právu na svobodu sdružování, pokojného shromažďování a projevu, měly negativní dopad na prostor pro občanskou společnost. To v kombinaci s nedostatkem smysluplného zapojení do věcí veřejných a dezinformacemi podkopává demokracii v celé Evropě.
- **Narůstající antisemitismus:** Teroristické útoky Hamásu v Izraeli dne 7. října 2023 a izraelská vojenská reakce v Gaze vyvolaly znepokojivý nárůst hrozeb a násilí vůči Židům v celé EU. Vzestup antisemitské nenávisti a násilí oživil na celém kontinentu děsivé vzpomínky.
- **Rostoucí nesnášenlivost:** Nesnášenlivost roste v celé Evropě a týká se řady skupin, včetně muslimů, lidí afrického původu, Romů a migrantů. Dezinformace a on-line platformy rasistické a polarizované postojí dále prohloubily.
- **Širší digitální propasti:** Vyšší míra využívání umělé inteligence a digitalizace veřejných služeb může vést k opomíjení zranitelných skupin, jako jsou starší lidé, osoby

se zdravotním postižením, bezdomovci a Romové. Nové právní předpisy, včetně aktu EU o umělé inteligenci a nařízení o digitálních službách, jakož i úmluvy Rady Evropy o umělé inteligenci, se snaží některé z těchto výzev řešit.

V zájmu vypořádání se s těmito problémy vyzývá agentura FRA EU a země EU k tomuto přístupu:

- **Nikoho neopomíjet:** zajistit, aby se opatření na snížení chudoby a energetické náročnosti, včetně sociální pomoci a pomoci v oblasti bydlení, dostala ke znevýhodněným skupinám.
- **Posílit záruky pro dodržování základních práv na hranicích:** zlepšit pátrací a záchranné postupy pro záchranu životů na moři. Zajistit bezpečnější podmínky pro zpracování případů nově přichozích osob a zavést nezávislé monitorování práv na vnějších hranicích EU.
- **Chránit občanskou společnost:** monitorovat a zaznamenávat omezování občanského prostoru. Přijmout opatření na zajištění bezpečnosti ochránců lidských práv a svobody sdělovacích prostředků. Systematicky využívat odborné znalosti zástupců občanské společnosti a poskytovat jim dostatek času na účinné konzultace.
- **Zaujmout nekompromisní postoj proti všem formám rasismu a související nesnášenlivosti:** uznat a potírat systémový a hluboce zakořeněný rasismus a související nesnášenlivost v našich společnostech. Pokračovat v monitorování a shromažďování fakticky podložených údajů, které budou východiskem pro tvorbu právních předpisů a politik EU a členských států v oblasti boje proti rasismu a antisemitismu. Zajistit bezpečnější on-line prostor pro všechny a aktivně bojovat proti nenávisným projevům na internetu.

Citace ředitelky agentury FRA [Sirpy Rautio](#):

„Polarizace v celé Evropě vede k rozšíření nesnášenlivosti a rozdělování společnosti, jejichž součástí je mnoho skupin, které trpí. Rostoucí chudoba a hrozby pro demokracii dále vyvolávají nejistotu a společenskou napětí. Evropa má však silné základy v oblasti lidských práv, které mohou být vodítkem pro další kroky. Všichni bychom měli táhnout za jeden provaz a pracovat na svých silných stránkách, abychom zajistili bezpečnou a inkluzivní budoucnost, kdy budou respektována práva všech a každý se bude moci bezpečně projevat v souladu se svým přesvědčením.“

V případě zájmu o další informace se obraťte na: media@fra.europa.eu / tel.: +43 1 580 30 653

Tuto tiskovou zprávu přeložilo Překladačské středisko pro instituce Evropské unie, ale nebyla podrobena korektuře ze strany odborníků agentury FRA.